

Terméseredmények.

(H.) *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszter így nyaranta minden két hétben tájékoztatja a gazdákat a vetések állásáról. Több mint kétezer megbízott embere van az egész ország területén, az úgynevezett gazdasági tudósítók, akik vidékük-ről hűségesen beküldik az adatokat arra nézve, hogy milyen termés várható, milyen a vetések állása és a többi termés fejlődésben mennyit haladt előre. Üdvös és hasznos intézkedés mindez, azt tagadni nem lehet. Darányi miniszter, mint maga is kiváló jó gazda tudja azt, hogy hasznára válik a gazdának, ha tudja, hogy az egész országban milyenek a terméskilátások, mennyi gabona, hüvelyes, vagy takarmánytermésre van remény, mert ekként könnyebben számíthat, hogy mily áron adja a termését.

Ezért az intézkedéseiről a miniszternek csak hálával és köszönettel adózhat a magyar földművelő osztály.

A miniszter most augusztus hó első napjaiban szintén közreadta a terméseredményekre vonatkozó jelentéseket. Augusztus elsejére úgyszólván az ország legnagyobb részében be szokták már fejezni az aratást, sőt a csépléssel is igen sok helyen készen vannak immár. Kapások, hüvelyesek is annyira haladtak már ekkorra előre a fejlődésben, hogy a számítani tudó gazda odavetőleg kiszámíthatja, hogy mennyi kukoricája, répája, burgonyája terem az idén. Éppen azért a miniszternek alább közölt s most kiadott termésjelentését már olyanak lehet tekintenünk, amely hűséges képét adja az ideai gazdasági esztendő elért eredményeinek.

A magyar földművelő és kiscgazda néposztályunk részére megszívlelésre méltó intelmet foglal magában a miniszter jelentése. Azt mondja ugyanis, *hogy a termés a kisebb gazdaságokban alig kielégítő* aminek oka kétségtelenül abban rejlik, hogy a kisebb gazdák nem a kellő módon kezelik a vetőmagot és művelik a földjüket. E lapok hasábjairól is, meg a gazdasági testületekből is annyi sok jó tanács hangzik el évente a kiscgazdaközönség részére, amely tanácsokat, ha földműves népünk megszívlelné, bizonyára jobb terméseredményeket érhetne el.

A miniszteri jelentés összefoglalja, hogy az idén közepesnél is alul marad a termés, országos átlagban legalább 38 millió mm. búza termett a magyar mezőkön, öt millióval több, mint tavaly,

amikor valóságos inséges termés volt. Szálas takarmány is szűkösen van, kukorica kevés, a burgonya silány. Egyedüli vigasztalás, hogy a szőlők kiváló jó és bőséges terméssel kecsegtetnek. Egyszóval: sok szőlő — kevés lágkyenyér!

* * *

A minisztérium jelentésének szövegét az alábbiakban adjuk.

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota 1908. évi augusztus hó 1-én a m. kir. földművelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Július hó második felében az ország nagy részére kiterjedőleg az időjárásban annyiban változás állott be, hogy helyenkint bő esőzések, sőt néhol tulságos lecsapódások fordultak elő, miáltal a folyók és patakok sok helyütt, főleg a felvidék némely részén és a Királyhágón túli vármegyékben megáradtak és ki is öntöttek. Az árvíz és eső okozta kár a hegyi vidékeken sok helyütt szembetűnőleg jelentékeny, szenvedett a learatott gabona és részben a még lábon álló vetés is. Sok kár mutatkozik a lekaszált takarmányfélékben és különösen a beiszapolt réteken. A keresztekben lévő mag is megsínylette a tulságos sok esőt, mert a gabona elcsirázása igen sok helyen megrontotta a különben kielégítő minőségű terméseket, de míg egyrészt a hegyi vidékeken a sok eső miatt panaszkodtak, addig a szárazságban levő vidékeken a folytonos esőhiány okozott gondot. Kétségtelenül igaz, hogy a késői termények, főleg pedig a kapásnövények, amelyek már-már sokat szenvedtek, megéreztek jó hatását az esőnek, megérezték főleg a rétek, kaszálók és legelők, mert itt a javulás szembetűnő. Az Alföldön és különösen a Dunántúl, ahol különben is a takarmánytermés igen szűknek bizonyult és a kopár legelők területe erősen kiterjeszkedett, az eső tehát alig használt, viszont az is igaz, hogy itt az eső kevés is volt és sok helyen emiatt a gazdák máris reászorultak az erőtakarmányozásra és a kész széna fogyasztására. Itt tehát a további eső nagyon is kívánatos volna. Az eső-járt vidékeken éppen az esőzések következtében — habár az anyaszéna terméshozama alig volt is közepes, sőt néhol csak közepes aluli — az állapot annyiban javult, hogy a sarjuterme-kilátások kedvezőbbek lettek és a jószág legeltetési viszonyai is kielégítőbbek.

A kisebb gazdaságokban a terméshozam nagyobbára alig kielégítő, kivételek vannak itt is, aszerint, aminő gazdálkodást űz a gazda, minő módon kezeli a vetőmagot és műveli földjét, de nagy átlagban a termés közepes alul maradt. A jobban kezelt gazdaságokban és főleg az uradalmakban, ahol az intenzív gazdálkodás mindinkább tért hódít magának, a meglepetések a cséplések körül nagyon örvendetesek. A termés az Alföldre nézve jóformán a közepes átlagot is elérte. Vannak kivételek itt is, így például Csanád, Csongrád, Pesti részben, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú és részben Békés vármegyékben, továbbá a Dunántúl elég nagy részben, ahol a termés igen gyenge. Igen jó a termés

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisíthatatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. Amelyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak útbaigazításért a „**HANGYA**”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

————— BUDAPEST, IX., Boráros-tér 1. (Saját házában.) —————

főleg minőségileg Torontál, Temes, Arad, Békés, Bács-Bodrog, részben Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs vármegyékben. Minőségileg a látható buzaféleségek mintái szerint a buza hektoliterenkénti átlagos súlya megüti a rendes átlagot, sőt egyes vidékeken azt felül is mulja, nem tartozik ugyanis a ritkaságok közé a 80—82 kilogrammos buza olyan vidékeken, illetve vármegyékben sem, ahol máskor az átlag alig emelkedik 70—78 kilogrammnál.

A búzához hasonlóan a többi termények termés-hozama közül az egyetlen zabot kivéve, amely termény alig sikerült valahol jól, nagy eltérések mutatkoznak és néhol eléggé örvendetes eredmények is. A rozs, kétszeres és árpa minősége, amint ez most már a próbacséplések megejtésénél kitűnik, nagyobbára kielégítő és részben jó. Előfordul az apró, tőpörödött vékony szem itt is, sőt néhol a könnyűsúlyú mag is, mindazonáltal a nagyobb rész jobb minőségűből és szebb színű magvakból áll.

A kapásnövények közül egyedül a tengeri tudott eléggé kedvező körülmények közé jutni, habár bizonyos immár az, hogy a homoki vidékeken ez is csak nagyon gyenge terméssel biztat. Sok szár és még több eső meddő maradt. Ahol az eső még idejekorán javíthatott rajta, ott a terméskilátások javultak.

A burgonyatermés hozamához fűzött remények ritka helyen valósulhatnak már meg. Itt már az eső, főleg az Alföldön, de általában a Duna jobbpartján és más némely hegyvidékeken sem használt, mert későn jött. A burgonyatermés hozama tehát már jóval alatta van a közepes átlagnak.

Miniszterek tanácskozása.

Elpihent a magas politika, nyár van, a hőség rekkenő, kint a mezőkön az aratás-cséplés nagy munkáját végzik, ebben az időben tehát akad a politikusoknak egyéb foglalkozásuk is, semhogy politizáljanak. A politikus, ha birtoka van, ott sürgölődik a cséplőgép körül s gyönyörűséget talál az acélpiros búzaszemekben, ha nincs birtoka, akkor valamely fürdő hűs habjai között edzi izmait az őszzsel bekövetkező nagy politikai erőkifejtéshez.

A kormányzás gyeplőjét kezükben tartó miniszterek

azonban nem tehetik mindezt ilyen szabadon. Nekik dolgozni s az ország gondjaival törődni kell a kánikulában is. A héten két teljes napig tanácskoztak a magyar miniszterek az ország ügyes-bajos dolgai felől. Nagyon sok a munka, melyet az őszi ülés előtt az egyes minisztériumoknak el kell végezni, éppen azért nincs a minisztereknek nyári pihenésük.

Zmejanovics szerb patriárka.

Mult számunkban röviden megemlékeztünk már arról, hogy a Brankovics szerb patriárka elhunytá folytán megüresedett patriárkai állás betöltése végett ő felsége a király összehívta Karlócára a szerb egyházi zsinatot. Günther Antal igazságügyi miniszter mint a király megbízottja rendelte el a patriárkaválasztást, melyet azonban két napig tartó beható zsinati tanácskozás előzött meg.

A választási urnából Zmejanovics verseci püspök neve került ki győzelemmel.

Zmejanovics az új patriárka ereje teljében levő, megnyerő modorú papi férfit, akit a délvidéki szerbek igen kedvelnek. Díszes új állásában hívei nagy rokonszenvvel fogadják s a szerb egyházi ügyek előbbrevitele körül sokat remélnek az új patriárkától, akinek az arcképét bemutatjuk az olvasónak.

Zmejanovics, szerb patriárka.

Zeppelin léghajója elégett.

Két napig örömmámorban úszott a nagy német nemzet. Zeppelin gróf, nyugalomba vonult tábornagy, aki a kormányozható léghajó fölfedezője, évek hosszú során át tartott meddő kísérletezések után végre fölszállt kormányozható léghajóval, hogy az emberiség számára a világűr is meghódítsa. A pensionált württembergi generális kedden reggel szállott föl léghajójával s a levegőben tett hosszú utazásával megbizonyította, hogy lehet olyan szerkezetet alkotni, mely versenyt röpül a felhőkkel. Nem kevesebb mint 50 kilométernyi utat tett meg óránként Zeppelin léghajója a világűrben. A német városok lakossága, amely városok fölött Zeppelin léghajója elvonult, leirhatatlan lelkesedéssel fogadta Zeppelint.

Stuttgart körül azonban másnap kigyuladt és a tűz

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

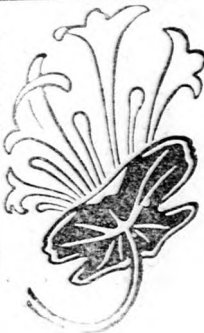
Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENMÉ ELEMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Égetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

martaléka lett. A hirtelen támadt vihar egyik Stuttgart melletti községben a levegőbe emelte, hol a hajó benzintartálya fölrobbant, a hajó kigyuladt s teljesen megsemmisült. Több katona, akik a léggömb körül foglalatoskodtak, a robbanás alkalmával megsebesült, de emberélet áldozatul nem esett.

Az öreg generális nagy alkotásának megsemmisülését megrendülve nézte.

A német nemzet két millió márka nemzeti ajándékot akar adni Zeppelinnek, hogy világraszóló nagy alkotásának a tökéletesítéséhez kezdhesen.

Az új Törökország.

Alig alakult meg az alkotmány értelmében a törökök új kormánya már is válságba került az ujtörökök miatt. — Az ujtörökök ugyanis Szaid basa nagyvezér távozását követelik, mert, mint mondják, amíg Szaid basa áll a kormány élén, nem hiszik, hogy az kitart az alkotmányosság mellett. — Nagy visszatetszést és elkeseredést keltett az ujtörökök körében az is, hogy az alkotmány kihirdetésétől számított nyolc napon belül egyetlenegy középületre sem tüzték ki a nemzeti lobogót s a kikötőben horgonyzó hadihajók egyetlenegy üdvölvést sem tettek, holott más ünnepi alkalmakkor mindez meg szokott történni. Az új törökök ebből azt következtetik, hogy az új kormány csak a szükségnek engedelmeskedik, de különben az új renddel szemben teljesen hidegen viselkedik. Egy törökországi napilap nyílt felhívást is intéz a nagyvezérhez, amelyben felszólítja, hogy legyen részvétellel az ország iránt és lépjen vissza, hogy olyan férfiúnak csináljon helyet, aki a helyzet követelményeinek megfelelni képes.

Andrássy belügyminiszter a jegyzőkért.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a községi és körjegyzői karnak régi kívánságát teljesítette, amikor körrendeletet intézett valamennyi vármegyei törvényhatóság első tisztségviselőjéhez és tudomásukra hozta, hogy már az 1908—09. tanévtől kezdődőleg a községi és körjegyzők leányárvái és leánygyermekai részére 25 ingyenes és 50 félfizetéses tanulmányi alapítványi helyet létesített. A belügyminiszternek ezen nagyjelentőségű intézkedése általános örömet és meglepetést keltett a jegyzők körében, akiknek már legutóbbi országos kongresszusán a miniszter kiküldött képviselője élénk helyeslés közben jelezte Andrássy belügyminiszter azon szándékát, hogy a jegyzők gyermekei részére létesítendő internátusokra, amint csak a körülmények engedik, jelentékeny állami segélyt fog előírni. Mint a miniszter rendeletéből kitűnik, már most a legközelebbi tanévre nézve is állami költségen jelentékenyen megkönnyíti a jegyzők leánygyermekének felnevelését. A szóbanforgó rendelet a következőket mondja:

„A községi és körjegyzők érdekeit támogatni óhajtván, a magyar kormány hozzájárulásával, egyelőre a jegyzők leányárvái és leánygyermekai számára a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének cinkotai leánynevelő-intézetében az 1908—09. tanévtől kezdődőleg 600 korona javadalmazással 25 ingyenes és 300 korona segélylyel 50 félfizetéses alapítványt létesíttem, fenntartván a mindenkori belügyminiszternek az alapítványi helyek betöltési jogát. A szóban

levő alapítványi helyek betöltésére vonatkozó „Pályázati hirdetmény“-t mindenkor a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete fogja kibocsátani. (92835/1908. B. M. számú körrendelet).

A községi és körjegyzők legközelebbi országos közgyűlésük alkalmával foglalkozni fognak a miniszter ezen fontos rendeletével és külön feliratban fognak köszönetet mondani gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek, gróf Hadik János belügyi államtitkárnak, továbbá Wekerle Sándor pénzügyminiszternek és Déry Zoltán pénzügyminiszteri államtitkárnak a jegyzői kar iránt nyilvánított jóindulatukért és egyúttal kérni fogják a jegyzői internátusok kérdésének kedvező megoldását is.

Mi hír a külföldön?

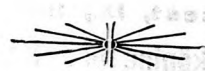
Az angol parlamentből.

Az alsóház minapi ülésén egy kérdésre válaszolva, mely a Beresford lord által elrendelt tengerészeti hadgyakorlatok állítólagos veszélyességére vonatkozott, Mac Kenna az admirális névében kifejti, hogy az admirális törvényszéke megvizsgálta, hogy mily helyzetben volt a flotta azon időben, amidőn az inkriminált jelzés tétetett és hogy szóló meg van győződve, hogy az elrendelt mozdulat egyáltalában nem volt veszélyes. Ha Scott ellentengernagy úgy vélte, hogy a parancs teljesítése veszélyekkel van egybekötve, ez esetben joga volt másképpen eljárni és Beresford kellő időben megfelelő parancsot is adott Scottnak. Drought azt a kérdést intézi a kormányhoz, mily elégtételt adott a német kormány a Gloria angol hajónaszád legénységének és tulajdonosainak, amiért május havában egy német ágyunaszád jogtalanul elfogta. Grey államtitkár azt válaszolta, hogy a német kormánynak eddig nem tett előterjesztéseket kártérítési igény iránt s e célból előbb be kell várnia a vizsgálat hivatalos eredményét. Az ügyet különben gondos figyelemmel kezeli.

A felsőház harmadik olvasásban elfogadta az aggkori nyugdíjbiztosításra vonatkozó törvényt. Egyes elfogadott pótlajvaslatokat, amelyeket a kormány is ellenzett, az alsóház valószínűleg el fog vetni. Ennek dacára sem fog azonban konfliktus keletkezni a két ház között, mert a felsőház előreláthatólag bele fog nyugodni pótlajvaslatának elutasításába.

A perzsa forradalom.

Perzsiának jelenleg Bogadur Emir az igazi ura, aki mindenre rá tudja bírni a sah-t. Így többek közt kivitte az új parlament összehívásának bizonytalan időre való elhalasztását. A mérsékelt tanácsadók óva intették a sah-t, hogy ne zavarja meg a mostan tapasztalható csendet, de azért nem egy államcsíny van keletkezésben. Büntetőreformot emlegetnek, meg hogy átalakítsák a hadsereg szervezetét és a pénzügyorséget. És még számos újítás terveződik, amelyek a parlament beleszólása nélkül fognak életbe lépni. A szétvert parlament elnöke, aki több politikus és újságíró társaságában Párisba költözött, felette válságosnak mondja a helyzetet. A viszonyok arra vallanak, hogy Perzsiára a legteljesebb anarchia vár. A francia fővárosba menekült perzsa politikusok újságot adnak ki, hogy hathatósan szólhassanak az alkotmány visszaállításának érdekében.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Ragaszkodás a központhoz.

A „Hangya“ kötelékébe tartozó legtöbb szövetkezet tudatában van annak, hogy a központhoz való ragaszkodás, a központ erősítése egyformán hasznára van valamennyi szövetkezetnek. Minél hatalmasabb a központ, minél több anyagi erővel rendelkezik, annál több kedvezést tud biztosítani szövetkezetei részére. A központ anyagi erejét semmi sem növeli annyira, mintha a szövetkezetek árúszükségletük túlnyomó nagy részét a központnál szerzik be.

A jelszó ez: Vásároljunk mindent a „Hangya“-nál s a tapasztalás beigazolta, hogy az a szövetkezet, amelyik a jelszót híven követi, nem lát benne kárt. Ez egészen természetes dolog.

Anélkül, hogy a magyar kereskedelem tisztességében a legkevésbé is kételkednénk, szabályként kell felállítanunk azt, hogy a központ az egyedüli, amely nem vezet s nem vezetheti tévútra szövetkezeteit. Nem pedig azért, mert ha a szövetkezetei közül valamelyiket megcsalja, voltaképpen magát csalja meg. Hiszen a központ nem más, mint szövetkezeteinek az összessége. A rész az egészért, az egész a részért szenvedne, ha bármiféle károsodás érné a szövetkezetet.

Ugyanezt nem mondhatjuk el a szövetkezetekkel összeköttetésben álló idegen cégekről. Azokat nem fűzi a szövetkezetekhez a közös érdeknek ezer szála, ami amott a szövetkezeteknél károsodást jelent, az a mérleg másik serpenyőjében, az idegen cégeknél hasznot.

Egész természetes tehát, ha a „Hangya“ évről-évre, hónapról-hónapra, napról-napra inti szövetkezeteit, hogy a központtól ne tántoruljanak el. Ne üljenek föl az idegen kereskedők mézes-mázos szájú ügynökeinek, hanem az apró félreértéseken túltéve magukat, törekedjenek minden szükségletüket a központtól beszerezni.

A központtól való eltántorulásnak csak szomorú példáit tudja felmutatni a magyar szövetkezeti mozgalom története. A bukáshoz, a csödhöz rendszerint az az első lépés, hogy a szövetkezet kivonja magát a gondos anya védszárnyai alól és megy a maga feje után. Gondoljunk csak meg, hogy 10 év alatt, míg a „Hangya“ nagygyá fejlődött, mennyi üzleti szellemet, mennyi kereskedelmi tudást, mennyi munkát, mennyi szorgalmat, mennyi lelkesedést kellett befektetni a „Hangya“-ba, hogy azzá legyen, ami most.

Hol bírja ezt előteremteni egy kicsiny falusi szövetkezet, amelynek vezetői eddig a kereskedelmi élet terén akkora járatlanságot tanúsítottak, hogy a legutolsó szatócs is orruknál fogva vezette őket?

Nem üres szólam tehát az, amidőn a „Hangya“ szövetkezeteit arra buzdítja, hogy árúszükségletüket nála szerezzék be. Újabban pedig anyagi erejének megszorodtával módjában áll a ragaszkodást meg is hálnia a „Hangya“-nak. Ismeretes dolog, hogy a múlt évi közgyűlés 25 ezer koronát szavazott meg arra a célra, hogy ez összegből azoknak a szövetkezeteknek, amelyek a „Hangya“-val szoros üzleti összeköttetést tartanak fenn, jobban mondva, amelyek árúszükségletük túlnyomó részét a központnál fedezik, bizonyos összeget visszatérítsen.

A „Hangya“ igazgatósága legutóbb tartott ülésén állapotott meg abban a kulcsban, amely szerint ezt az összeget fel fogja osztani. A felosztás alapját egy-egy szövetkezetnél az elért évi forgalom képezi. Amely szövetkezet árúszükségletének legalább 50%-át szerezte be a „Hangya“-nál, az részesülni fog ezen külön jutalomban. Azok, amelyek nem vásároltak 50% arányában, visszatérítést nem kapnak. A szövetkezet javára irandó összeg minden bevásárlási percentnél, feltéve, ha az 50%-ot meghaladja, 2 korona. Vagyis az a szövetkezet, amely 50% erejéig fedezte szükségletét a „Hangya“-nál, 100 korona visszatérítést kap, amelyik 51%-ot, az 102 koronát s amelyik pl. 70%-ot vásárolt, az 140 koronát. Ez összegeket legközelebb írják az érdekelt szövetkezetek javára.

A felosztási kulcs kissé talán szokatlan, de ismételnünk kell, hogy a „Hangya“ ezen, mintegy jutalom-számba menő visszatérítéssel kizárólag az irányában való ragaszkodást óhajtotta honorálni. Az a szövetkezet tehát, mely mindössze 10—15 ezer korona értékű forgalmat csinált, de mindent a „Hangya“-nál vásárolt, épp úgy fog 200 korona jutalomban részesülni, mint az a szövetkezet, amely 100—150 ezer koronás forgalmát bonyolította le a „Hangya“ közvetítésével. Az összeg nem nagy, ámde ne feledjük azt, hogy a fogyasztási szövetkezetek nem önző haszonra dolgozó vállalatok s így ez a visszatérítés mégis jelentékenyen javítani fogja a szövetkezetek mérlegeit s módot nyújt nekik arra, hogy esetleg magasabb erkölcsi célok érdekében hozzanak anyagi áldozatot.

Egy másik jelentékeny kedvezés, amelyet a „Hangya“ azoknak a szövetkezeteknek nyújt, amelyek árúszükségletük legnagyobb részét tőle szerzik be, az, hogy ezen szövetkezetek részére a kamatlábat július hó 1-től fogva 7%-ról 6%-ra szállította le. A szabály itt is az, hogy

AJÁNLJUK nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett

magyar fogatos szőlőpermetezőinket,

melyekkel **nagy munkaerő és anyagmegtakarítás** érhető el. Most megjelent tavaszi, szőlőmivelés árjegyzékünket, **szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról** kívánatra bementve megküldjük.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

a kedvezést csak az a szövetkezet élvezi, amely 50%-nál többet vásárolt a központ útján.

A pénzpiacon ma is kedvezőtlen viszonyok vannak. Ez az utóbbi kedvezmény tehát jelentékeny anyagi áldozatokkal jár a „Hangyá“-ra nézve. Tisztán a szövetkezeteken mulik, hogy az áldozat mérvét csökkentsék. Ha fokozódni fog a központ iránt való bizalom, erősödik a ragaszkodás, ha a szövetkezetek nem késnek bevásárlásaikkal a központot gyarapítani, könnyen módjában lesz még ennél is nagyobb kedvezményeket nyújtani az őt támogató szövetkezeteknek.

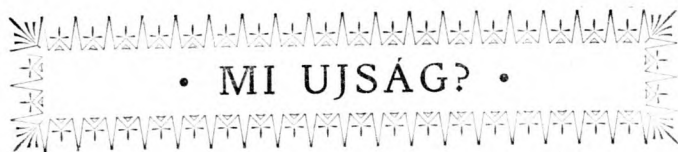
A gyümölcsértékesítés és szövetkezés.

A Darányi Ignác miniszter rendeletet bocsátott ki az országos gyümölcsészeti biztoshoz, hogy a termelőket a gyümölcs értékesítése tekintetében megfelelően támogassa és a szükséges fölvilágosításokkal a magyar termelőknek mindenben rendelkezésükre álljon. E rendelkezés alapján rudinai Molnár István országos gyümölcsészeti biztos most a magyarországi termelőkhez körlevéllel fordult, melyben részletes fölvilágosításokkal szolgál a gyümölcs értékesítése, valamint a nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcsfőlöslég földolgozása tekintetében. Figyelmezteti azonban az érdeklődő közönséget, hogy a miniszteri biztos közvetítése nem terjed tovább, minthogy a külföldi vevőknek és a hazai eladóknak pontos jegyzékét nyilvántartja és kívánatra e jegyzéket az érdeklődőknek kölcsönösen megküldi. A gyümölcsértékesítés munkája tehát elsősorban magukra a termelőkre hárul, kik azonban támogatást és tanácsot az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos útján bármikor kaphatnak. A gyümölcsetartásra vonatkozó útmutatás egyébként külön füzetben is megjelent, mely részletes terveket és költségvetéseket is foglal magában és ez a mű az érdeklődő gyümölcstermelők által a földművelésügyi minisztérium útján megszerezhető.

A külföldi gyümölcstermelő államokban úgyszólván minden községben van már gyümölcsértékesítő szövetkezet, csak nálunk nem indult még meg ily irányban mozgalom. Bereg megyében a szőlő- és gyümölcsértékesítő szövetkezet már szép eredményeket ért el. A kecskeméti gyümölcstermelők is szövetkezeti úton értékesítik termelvényüket.

Kívánatos volna, hogyha az országos szövetkezeti központok alakítanának egyes vidékeken ily értékesítő szövetkezeteket.

A hitelszövetkezetek és a kamatláb. A múlt télen uralgott emlékezetes nagy pénzdrágaság idején a hitelszövetkezetek tudvalevőleg nálunk is nagy szolgáltatásokat tettek a gazdáknak s akkoriban bizony sok megszorult fővárosi nagykereskedő vagy nagyiparos irigységgel nézhette a falvak lakóit. Még sokkal nagyobb mértékben teljesítették e szolgáltatást a falusi hitelszövetkezetek Németországban, ahol hálózatuk is nagyobb, pénzforrásaik is gazdagabbak. Így pl. Bajorországban a központ állandóan 4 $\frac{1}{2}$ százalékon adta a pénzt a szövetkezeteknek, míg ugyanakkor a birodalmi bank kamatlába 7 $\frac{1}{2}$ százalékot, a lombard kamatláb pedig 8 $\frac{1}{2}$ százalékot tett ki. Kiszámították, hogy Bajorország területén a hitelszövetkezetek olcsó pénze 1907-ben kerekszámban hét millió márka kamatmegtakarítást hozott a bajor gazdáknak.

• MI UJSÁG? •

A király adománya. Egy virágzó magyar község esett ezen a héten a tűz martalékává, Tapolca községe. Ő felsége a király a község tűzkárosultjai részére magánpénztárából négyezer koronát adományozott.

Petőfi halálának évfordulója. Július 31-én volt ötvenkilenc éve, hogy Petőfi Sándor a fehéregyházi síkon elesett. Az orosz fegyverek örökre elnémították a költőt, aki ízzó magyar temperamentumával és fékezhetetlen lángelméjével már eleve ezerszer annyit vetett el a magyar földben, mint amennyit azon a szomorú mezőn learathattak. Az orosz seregcsapatok későn érkeztek. Petőfi akkor már teljesítette isteni misszióját s éppen úgy nem temethették őt el halálával, mint ahogyan a magyar nemzetet sem hantolhatták el az adott seb után. Amint Petőfi Sándor halála egy új, örök élet dátuma, úgy az a fehéregyházi seb is egy erősebb, markánsabb nemzeti élet kezdetét jelenti. Soha senki erősebben nem forrt össze hazájával, mint Petőfi. A halálos döfés, mely a nemzetet érte, kioltotta a legszebb életek egyikét s egyúttal a legsodálatosabb feltámadásra adott alkalmat, melyet a világok történelme és irodalma felmutathat. Kevesen haltak meg úgy hazájukért és kevesen éltek úgy az emberekért, mint Petőfi. Ehhez kevés az az ötvenkilenc esztendő, hogy eleget hangoztattunk volna: az a Petőfi, aki ott esett el a harcmezőn, a mienk volt, mienk a szívével, vérével, úgy, ahogy az övé vagyunk mi is a szívünkkel, vérünkkel mindörökre! Az a Petőfi azonban, akit a zseni jogánál fogva, nem foglalhatunk le egészen magunknak, aki az egész világnak, arról ma, ötvenkilenc évvel későbbben sem tudunk többet és szebbet mondani, mint elmondta ő maga nekünk s a föld minden gyermekeinek. Mára, holnapra és mindörökre.

Rákóczi-szobrok a Felvidéken. Felsőmagyarország hazafias megyéi már a közel jövőben egymás után négy helyütt fogják megörökíteni a bujdosó fejedelmek emlékét. Az első nagyszabású emlékünnepe Kassán kerül a sorra. A második lovasszobrot Rákóczi szülőföldje, Zemplénavármegye közönsége állítja fel Sátoraljaújhelyen az építendő új vármegyeháza előtt és erre a szoborra az idei májusi megyei közgyűlés tíz évi részletben nagyobb összeget szavazott meg. A harmadik életnagyságú Rákóczi-szobrot Bereg vármegye közönsége Beregszászban állítja fel s erre a célra a megye területén már mintegy 30,000 koronát gyűjtöttek össze. A negyedik szobrot Nógrád vármegye közönsége állítja, az 1706-iki szécsényi országgyűlés emlékére, Szécsény mezőváros főterén. A szoborra mintegy 19,000 korona van együtt. Gyűjtés folyik még Érsekújváron és az Alföldön: Kecskeméten, Szegeden és Zomborban is.

A választás után. Petrus Vendel bélavári lakos kilencedmagával a nagyatádi választás befejezése után Barcsra a vasúti szállodában vett lakást, hogy másnap reggel hazautazhasson. Pitrus jó barátjával, Szabó nevű társával vett egy szobát. Petrus még eddig ki nem derített okból az ablakon át kiesett és szörnnyethalt. Társa

minderről mitsem tudott, mert mikor a hajnali vonattal utazók a hullára ráakadva, a vendéglőt föllármázták, Szabó a szobában mélyen aludt. Büntény, úgy látszik, teljesen ki van zárva. Azt hiszik, hogy Petrus kinézett az ablakon, szédülés fogta el és úgy esett ki.

Thaly Kálmán ajándéka. Thaly Kálmán, Debrecen város I. kerületének országgyűlési képviselője a Rákóczi-korszakra vonatkozó összes ereklyéit és könyveit a Debreceni Múzeumnak ajándékozta. A múzeum igazgatósága az ősz tudós nemes adományát némiképen viszonzni óhajtván, művészi kiállítású emlékalbumot fog ünnepélyesen átnyújtani, amelyben mindazok a momentumok, amelyek az ő 25 éves képviselői, politikai és irodalomtörténet-írói munkásságával összefüggésben vannak, képben és festményben lesznek megörökítve.

Éltelt nemzetiégi képviselő. A pozsonyi törvényszék most tárgyalta nagy érdeklődés mellett dr. Ivánka Milán tót nemzetiégi képviselőnek pörét, aki ellen izgatás miatt emelt vádat az ügyészség. Ivánka a bazini kerületben március havában a pótválasztás alkalmával több községben izgató programbeszédet mondott. A csendőrség feljelentésére Ivánkát a hazafiatlan és izgató tartalmú beszédekért pörbe fogták. A tárgyaláson, amelyet Samarjay Károly bíró vezetett, Popovics Szilárd ügyész töltötte be a közbíró tisztségét. Két napig tartó tárgyalás után most hozta meg a törvényszék ítéletét, amelyben Ivánkára egyévi államfogházatot és 1000 korona pénzbüntetést rótt. A terjedelmes indoklás a súlyosbító körülmények között kiemeli, hogy Ivánka makacs megátalkodottsággal állta tettét és hogy azt érett megfontolással követte el. Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott fölebbezték.

Arany és dinamit. Déváról jelentik: a Tizenkét Apostol-bánya Valeraszului nevű telepén hétfőn az örök észrevették, hogy a bányászok több szabadaranyat elvittek. Vizsgálat végett a munkásokat este mind visszatartották. Mikor az egyik munkás előadta az eltüntetett aranyat, a fölügyelőmunkás a vizsgálóhelyiség előtt egy csomagot vett észre. A fölügyelő azt hívén, hogy a csomagban arany van, amelyet egyik munkás eldobott, fölvette és midőn bontogatni kezdte, látta, hogy a csomagból füst jön ki. Rögtön eldobta és a vizsgálóhelyiségbe ugrott. Ebben a pillanatban a csomagba rejtett dinamit fölrobbant és kiszakította az ajtókat és ablakokat. Szerencsére emberéletben nem esett kár. A merénylő munkást a csendőrség nyomozza.

A féltékenység örültje. Belbe Mihály turvékonyai lakos, aki tavasszal vette el a falu legszebb leányát, Deák Mariskát, azóta folyton féltékenységgel üldözte feleségét. Minap összevesztek, Belbe fejét ragadott és az asszony fejét kettéhasította, majd egész testét hat darabra vagdalta. Belbe mindenkit megöléssel fenyegetett, aki hozzá közelít. A kisbíró megfogta, de Belbe ennek karját fejével levágta. Végre a csendőröknek sikerült lefogni.

Életfogytiglani fegyházra ítélt gyilkos. Szederjessy Gyula marosszentgyörgyi földműves egyetlen örököse volt nagyatyjának, Török Sándor ottani jómódú gazdálkodónak. Alig várta már, hogy az öreg lehunyna szemeit, de bizony az öreg Török jóegészségben töltötte napjait. A türelmetlen unokának szeretője is volt Olasz Vilma személyében, aki folyton biztatta Szederjessyt, hogy tétesse el láb alól az ő házasságukat is ellenző öreget. Szederjessy hajlott a szóra s Biró Illés és Flincsán János fuvarosokat bujtotta fel az öreg Török meggyil-

kolására. A múlt év április 18-ára volt tervezve a véres gyilkosság. Éjjel Szederjessy és a két bérenc megjelentek Török portája előtt s Biró be is lőtt az ablakon. Azonban nem talált. Szederjessy látva a két bérenc gyávaságát, dühösen leszidta őket.

— No, majd megmutatom nektek — mondotta — hogy kell elbánni az öreggel!

Kihozta az öreg Török puskáját s azt Flincsán nyúlseréteivel megtöltve, kétszer belőtt az ablakon. Mindkét lövés talált s Török Sándor másnap meghalt. A csendőrség nyomban Szederjessyt gyanúsította s le is tartóztatta, azonban az konokul tagadott. Végül a fegyházfelügyelő, Kaviák Vendel cselhez folyamodott és rabnak tette magát, kivallatta a terhelte, aki neki, mint vélt rabtársának, mindent bevallott. Ily módon kerültek hurokra a többi részesek is. A marosvásárhelyi esküdt-bíróság Szederjessyt életfogytiglani fegyházra, kedvesét, Olasz Vilrát 2 évi és 3 havi, míg a két fuvarost 2—2 évi börtönre ítélte.

Tejmunkásképző tanfolyam Csákóváron. Okt. 1-én egy évig tartó tejmunkásképző tanfolyam nyílik meg a temesmegyei Csákóváron, földműves iskolával kapcsolatosan. E tanfolyamra 20 írni és olvasni tudó, feddhetetlen előéletű, szolid fiatal ember vétetik fel, akik ez idő alatt teljesen ingyenes állami ellátást élveznek s a tejtermelés és kezelés minden ágában elméleti és gyakorlati kiképzést nyernek. A tanfolyamot végzetek tejjgazdaságokban és tejszövetkezeteknél munkavezetői minőségben fognak alkalmazást nyerni. A földművelési miniszterhez címzett és keresztlevéllel, oltási, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények mielőbb Juhász Vilmos igazgatóhoz küldendők Csákóvárra. (Temesm.)

Tüzek a vidéken. Szabolcsvármegye négy községében pusztított a tűz szinte egyidőben. Tiszaladányban Szommer Benjamin birtokán óriási mennyiségű Buzakereszt lett a lángok martaléka. A tűz úgy keletkezett, hogy Hrinyik József béres égő pipájából egy szikra hullott egy buzakeresztre. A láng átcsapott Hrinyik ruhájára is és rövid idő alatt a szerencsétlen ember mindkét lába leégett. A nyiregyházi Erzsébet-kórházba szállították. — A másik tűz Újfehértón volt Reichmann József birtokán. Ötven buzakereszt égett el. — Az Osváth-tanyán volt a harmadik, hol Kálmánhelyi Dezső birtokosnak egy istállója gyulladt ki és két ló pusztult el benne. — Végül Szentmihály községben gróf Pongrácz Jenő 100 kereszt buzáját gyújtotta föl a vonatból kiszálló szikra. Ugyanott B. Nagy András háza is kigyulladt ismeretlen okból és teljesen leégett.

Félmillió per egy város ellen. A kassai törvényszéken a napokban érdekes keresetet nyújtottak be. Egy nagy közmunka elkészítéséhez fűződik ez a per, amelyet a vállalkozó felperes Kassa városa ellen indít. A Fried és Adorján cég félmilliót követel Kassa városán mert a csatornázási és vízvezetési munkálatoknál, amelyeket a cég végzett, az elszámolás körül differenciák támadtak. Éder polgármester ebben az ügyben a jogügyi és pénzügyi bizottság tagjait hétfőn délutánra tárgyalásra hívta össze.

Uzsorás asszonyság. A hajdani Zaránd vármegyének egyik zugában, Nagyhalom mellett egy oláh faluban szatócsboltja volt Izrael Dávidnének. A megszorult szegény nép, ha adóvégrehajtó fenyegette, a jóléki asszonysághoz fordult segítségért, aki bolti árút, gabonát, készpénzt adott nekik hallatlan nagy kamatra. A lelketlen asszony a kis falu lakosságának csaknem felét tönkretette s valahányszor följelentették, mindig sikerült neki a büntető paragrafusok közül menekülni.

Legutóbb az aradi törvényszék egész nap tárgyalta Izrael Dávidné bünpörét, akit az ügyészség indítványára hetvenhét rendbeli uzsora vétségeért helyeztek vád alá. A törvényszék azonban bizonyítékok elégtelensége folytán fölmentette a vádlott asszonyt s ezt az ítéletet a nagyváradi törvényszék is jóváhagyta. A Kuria mind a két alsóbíróság ítéletét megsemmisítette s a vádlott nőt kétheti fogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

Felgyújtott pálinkagyár. Déváról jelentik: Brád község mellett ismeretlen tettes felgyújtotta Rafael Jenő pálinkagyárát. A szilvagyűjtésre szolgáló óriási fatarályok csakhamar lángban álltak, amelyek közül 100 csakhamar hamuvá égett. A kár mintegy 30,000 korona; a gyár biztosítva volt. A gyár közelében egy petróleummal itatott zsákot találtak és azt hiszik, hogy a tettes ezzel gyújtotta meg a gyárat. A nyomozás erélyesen folyik.

Munkáslakóházak Pozsonyban. Pozsony városa legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy munkáslakóházakat épít és az építkezések jelentékeny költségei egy részének fedezésére az államtól kér segílyt. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter tegnap leiratban értesítette a várost, hogy a minisztertanács hozzájárulása esetén a tervbe vett lakóházak építésére 200,000 korona államsegélyt engedélyez.

Kigyuladt vasuti kocsik. Hétfőn reggel Szeged és Kistelek állomások között kigyuladt két teherkocsi, amelyek vásári komédiások holmiját szállították. A tűz oltására gondolni sem lehetett, mert a kocsin lévő faanyag és a komédiás bódék világítására szolgáló karbid kitűnő tápot szolgáltatott a gyorsan elharapódzó lángoknak. Kisteleken azután lekapcsolták a két kocsit a vonatról, de megmenteni nem lehetett őket, rakományukkal együtt teljesen elégték. Az égő kocsik miatt a budapesti gyorsvonalat, amelyen Wekerle Sándor miniszterelnök is Budapestre igyekezett, csak 40 percnyi késéssel folytathatta útját. A tűz valószínűleg úgy keletkezett, hogy a komédiások főztek a kocsiiban és a tűzhelyből kipattant szikra borította lángba a gyulékony anyagot.

A községi közmunka felhasználása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter egy fölmerült esetről kifolyólag, elvi jelentőségű határozaterejű intézkedésével kimondotta, hogy a községi közmunkának természetben szolgáló része csakis a községi és vicinális közútak céljaira, a válságösszeg pedig csakis a községi közútak szükségleteire fordítható. Más célra a községi közmunka vagy annak váltása egyáltalán nem fordítható.

Kwizda-féle szabadalmazott kaucuk-horzzszalagok lovak részére. Ezen horzzszalagok kiválóságának bizonyítékául szolgáljon az a körülmény, hogy ezek kiváló szaktekintélyek tudományos műveiben a legmelegebben ajánlatnak. Dr. Zürn F. A. udvari tanácsos, tanár, Leipzigben kiadott „Lófelszereléstani“ című művében bővebben szól a Kwizda-féle szabadalmazott horzzszalagról és óvőkészülékek lólabák részére és azokat teljes elismerésében részesíti. Benedikt Neidhard cs. és kir. főállatorvos által kiadott „Oktatás a lóisméről“ című művében, valamint Koch A. cs. kir. állatorvos, „Állatgyógyászati Encyklopädia“-ban a Kwizda-féle szab. gummi horzzszalagok mint kiválóan alkalmasak lesznek felmentve. A Kwizda Ferencz János cég Korneuburgban Bécs mellett, kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg szép képes árjegyzékét.

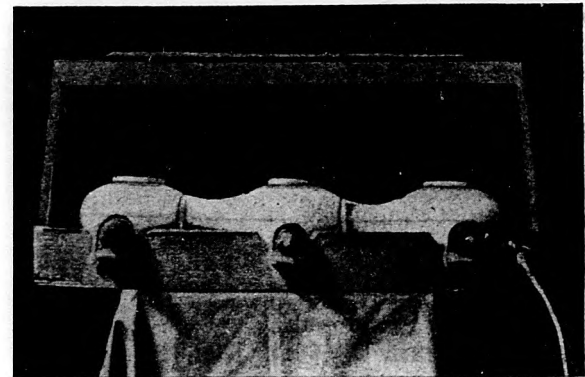
• GAZDASÁGI DOLGOK •

Bárányszoptató készülék.

Ha sok az ikerbáránynk vagy pedig az anyajuhoknak kevés a tejük, hogy bárányukat kellően táplálhassák, igen jó hasznát lehet venni a Massonnat-féle (l. a képet) bárányszoptatónak, amelyet Chazmot mérnök árúsít Neversben (Franciaország). Ezt a készüléket alkalmazásban láttam a grignoni állami gazdasági intézetnél és számos francia tenyésztőnél, kik mind azon meszterkednek, hogy bárányaik a lehető leggyorsabban fejlődjenek.

Hogy ezen célt el is érik, annak bizonyítéka a többi közt, hogy a tavaszon 11 hónapos kosbárányokat szemléltem, melyeknek 80 kg. volt átlagos élősúlyuk.

A Massonnat-féle bárányszoptató-készülék két vagy három edényből áll. Ürtartalmuk félliter egyenként. Az edények egy előllyitott szekrénykében foglalnak helyet,

Bárányszoptató készülék.

mely a bárányok testmagasságához képest a falra magasabban-alacsonyabban felakasztható. Az edények felső szája olyan nagy, hogy a kívánatos gondos kitisztítás végett kézzel könnyen bele lehessen nyulni. Az oldalnyílásokra igen gyakorlati módon ráerősítjük a kaucukból készült csecsbimbókat, nehogy a szopó bárány azokat leszakíthassa. Hamar hozzászokik a bárány a szoptató-készülékhez, ha a bimbókat két újjal megnyomkodva, tejet fecskendezünk a szájába. Az újkaucúkot persze használat előtt néhány percig langyos meleg tejben kell áztatni, hogy a kaucuk szaga elmúljon.

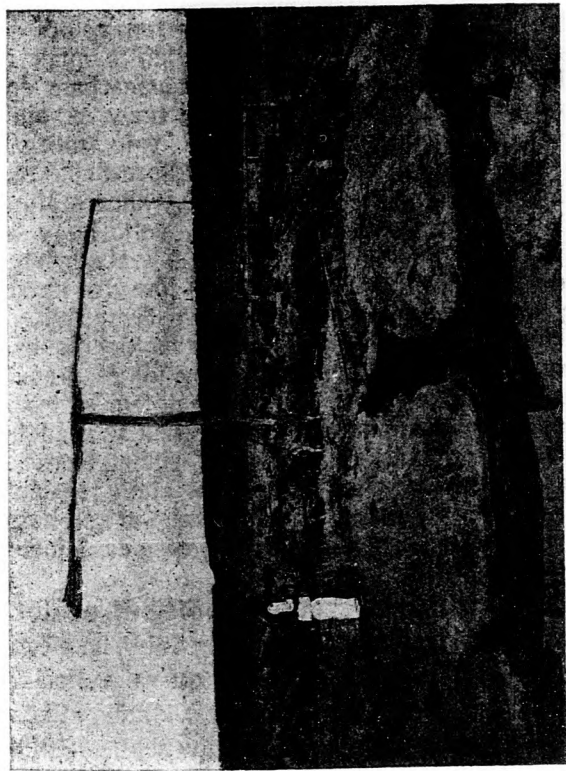
Ha mégis akadna bárány, mely a kaucukcsecset el nem fogadná, éhezteszük egyideig, mire minden kényeszerőség nélkül elkezd szopni.

Amint a szoptatásnak vége van, azonnal le kell venni a bimbókat, hogy gondos kiöblögetés után újból használatig a levegőtől elzárva mérsékelt hő mellett konzerváltassanak. A kaucuk ugyanis sem a túlságos meleget, sem a nagy hideget el nem szenved; első esetben repedéseket kap, a nagy hidegtől pedig törékenynyé válik. Ez ellen legjobb óvszer, ha néhány percig langyos vízbe mártjuk és azután glicerinnel zsírosra kent tenyerünkben forgatjuk.

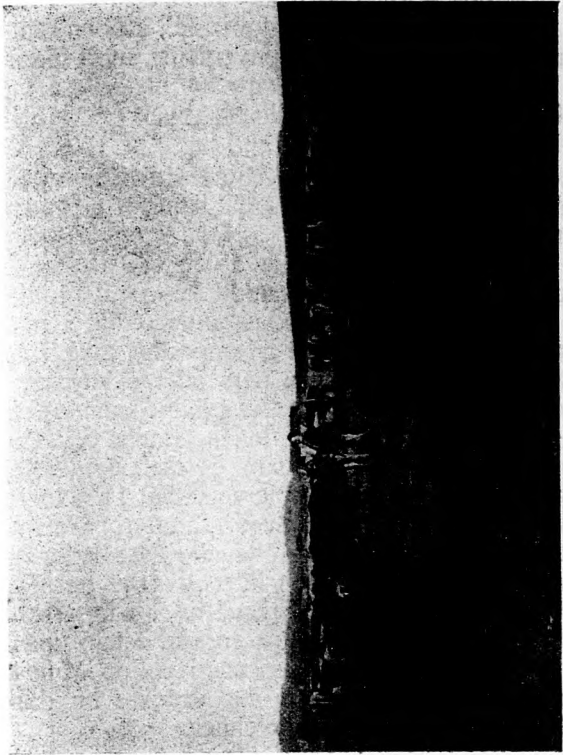
Általában a tartalékul beszerzett csecsbimbókat kívül-belül glicerinnel kell bekenni és tiszta papirosba becsavarva, hűvös helyen a levegőtől elzárva tartjuk el.

Az edényeket is használat után rögtön vizes edénybe merítsük, hogy a víz felülete alá kerüljenek, hogy maradéktej sehol meg ne száradhasson rajtuk.

Képek a magyar telepes községekből.

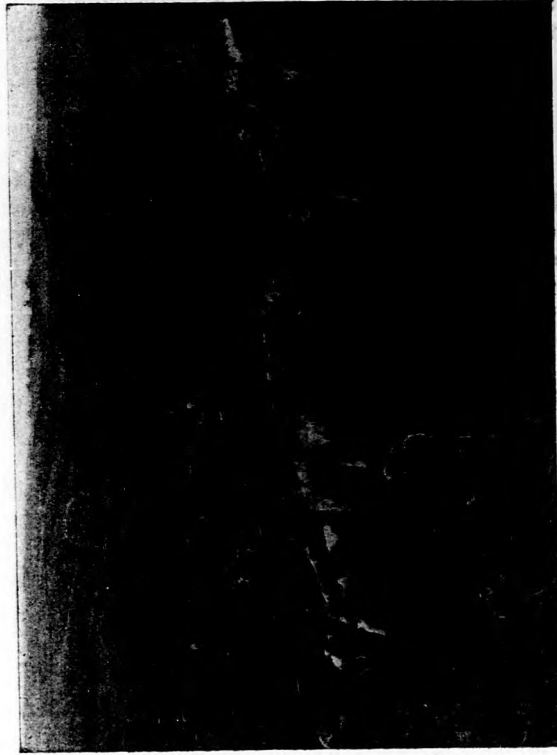
Temesrékási telepesek sertécsordája az itónál.

Fehéregyházai telepesek gulyája.

Sztancsófalvi telepesek gulyája.

Temesrékási telepesek gulyája.

Aki a tisztaságra kellő ügyelettel van, az adott esetben igen jó hasznát veszi ennek a készüleknek, mely más kivitelben borjú- és csikószoptatásnál is jól alkalmazható.

VEGYESEK.

Paszuly mint takarmány. A paszuly összetétele s tápértéke körülbelül a borsóéval egyezik meg, s főbecsét nagy fehérjetartalma képezi, mi miatt leginkább növendékállatokkal tanácsos etetni, mert azok nagyobb hasznát veszik neki, mint a kifejlődött hízók. A tengerihez viszonyítva a növendékállatoknál a paszulyt, a kifejlődötteknél a tengerit kell hatásosabbnak tartanunk. A marha s a sertés különben szívesen eszik, de csak mérsékelt mennyiségben. Ha olyan sertéseket hizlalunk, melyek még nem fejezték be növekedésüket, pl. 1 éves mongolicákat, akkor 100 kg. élősúlyra $1\frac{1}{2}$ —1 kg. paszulyt s 3 — $2\frac{1}{2}$ kg. tengeridarát számítva, jobb eredményt fogunk elérni, mintha csak $3\frac{1}{2}$ kg. tengeridarát etetne. Ha azonban a hízók már teljesen ki vannak fejlődve, akkor inkább növendékmarhának és süldőknek adjuk a paszulyt, 100 kg. élősúlyra azonban csak $\frac{1}{2}$ kg.-ot naponta.

Mohar, köles vetése. Úgy a mohart, mint a kölest felhasználhatjuk tarlóvetésre, csak hogy július hó végén vetve, még kedvező — tehát nem túlszáraz — időjárást is feltételezve, csak késő ősszel lesznek kaszálhatók. Tapasztalataim szerint a július hó első felében elvetett mohar október hó elején volt kaszálható, a köles pedig szeptember első felében; a július végi vetéssel ezen terminusok természetesen eltolódnak még későbbre. Megjegyzem, hogy úgy a mohar, de különösen a köles, nem szereti a nagyon kötött földet; a lazább és homokosabb vegyületű földeket kedvelik, amire különösen a tarlóvetésnél kell tekintettel lenni. Kevert vetésük egyáltalán nem ajánlható már a fejlődés s így akaszálás idejének eltérő volta miatt sem. A moharnak ily kései (július végi) vetése már azért sem ajánlható, mert szárítása késő ősszel már nagy nehézségekbe ütközik; pedíg a mohart legjobb szénává szárítva feltakarmányozni, zölden nem eszi oly szívesen a jószág. Igaz, hogy hamar és könnyen szárad, de egynéhány napos, meleg, száraz napra mégis szüksége van. A köles nemcsak gyorsabban fejlődik a moharnál, hanem zölden is kitűnő takarmányt ad. Szárítása különben is nehéz, de ezen könnyen segíthetünk a feleslegnek bezombolyázásával, mely célra kitűnően felhasználható. Ilyen kései vetés esetén a vetőmaggal fukarkodni nem szabad; kölesből 26—30 kg., a moharból 24—26 kg. kell kat. holdankint, sorvetőgéppel vetve sekélyen (1— $1\frac{1}{2}$ cm.-re) alátakarva s vetés után meghengerezve.

Hűvösebb időjárás mellett indokoltabb lenne a mohar s köles helyett tavaszi takarmányborsó s őszi árpa-keveréket vetni. Ez az időjárás szerint — lehetőleg előrement esőzés után — augusztus hó közepéig is vethető. Ezen két növény melegigénye nem oly nagy, mint a mohar és kölesé, késő ősszel még mindig fejlődik, a lehülő éjszakák hátrányára nincsenek és késő őszi kaszálható, kitűnő minőségű zöldtakarmányt ad, egészen a derek beálltáig. A felesleg pedig mindenkor bezombolyázható.

A vetőmagszükséglet kat. holdankint: 100 liter tavaszi takarmányborsó s 50 liter őszi árpa. Hangsúlyozom, hogy itt tavaszi borsóról van szó, nehogy tévedésből őszi takarmányborsó vettessék, ezzel a kitűzött cél elérhető nem lenne. A takarmánykeverék késő őszi lekaszálása után a tavaszi borsó a téli hidegben kipusztul, ellenben az őszi árpa áttelelve, a jövő tavasszal

még egy zöldtakarmánykaszálast adhat. Hangsúlyozom, hogy adhat, mert ez egyáltalán nem biztos; a késő ősszel kaszált árpa a hótalan szigorú téli időben szintén tönkremehet. De szerintem ez lényegtelen, mert földolog a kései (és nagytömegű) zöldtakarmány biztosítása, mely cél csak kissé kedvező őszi, illetve nyárvégi időjárás esetén biztosan elérhető. K. K.

A tejhozam fokozása ivartalanítás által. Ausztriában kísérletet tettek azzal, hogy a tehenek ivartalanítása által segítsenek a lefejő tejjgazdaságok ismert mizériáin. 1907 október 15-én két hizótehenet megkasztráltak s ezeket 5 hónapon keresztül hizlalták. Ez idő alatt az egyik tehen naponta 0.66, a másik pedig naponta 0.70 kgr.-mal gyarapodott meg súlyában. Ez a gyarapodás ugyan nem jelentékeny, de ha az egyidejű tejszolgáltatást is vesszük, mégsem egészen elhanyagolandó. Az I. számú tehen, amely egy évvel korábban borjadzott meg utoljára és csak 6 liter tejet szolgáltatott, a kasztrálás után fölemelkedett $11\frac{1}{2}$ literre; a II. számú tehen, amelyet leborjadzása után 2 hónappal kasztráltak meg, a műtét után fölemelte tejszolgáltatását $11\frac{1}{2}$ literrel $12\frac{1}{2}$ literre. Egy ilyen kísérlet természetesen nem sokat bizonyít, legkevésbé pedig szabad ebből arra következtetni, hogy a rosszul tejelő tehenet csupán meg kell kasztrálni, hogy megjavuljon. Mindenesetre azonban a hohenui próba érdekes kiindulási pontot szolgáltat további kísérletekhez.

Istállóajtók. Legjobb, ha az istállóajtók kelet vagy délkelet felé nyílnak, miután a reggeli nap heve nem melegíti oly erősen fel az istállókat, mint a déli vagy délutáni s az istállók éjjelre hűvösek lesznek. Hátrányos, ha az ajtó északnak nyílik, mert télen a legzordabb szélnek van kitéve, a déli fekvés pedig télen ugyan a legkedvezőbb volna, nyáron azonban az erősen napsütött ajtókon beáramló meleg és a rajszámra beözönlő legyek úgyszólván tűrhetetlenné tennék a jószág benntartózkodását. Nem szabad annyi ajtónak lenni az istállón, hogy télen egy-kettőre lehűljön; ugyanezen célból jó, ha az istállónak egy és ugyanazon falán vannak az ajtók. Általában 20—25 lóra vagy szarvasmarhára egy nagyobb méretű ajtót számítunk. Kell, hogy az ajtók kifelé nyíljanak, nehogy az istállóban való mozgást gátolják, mely körülmény különösen előfordulható tűzesetknél fontos. Hogy a takarmányt vagy aljazószalmát vívő szekér az ajtóhoz közel térhessen, kell, hogy az ajtók teljesen kinyithatók legyenek. Nem szabad, hogy az ajtók oly részekkel birjanak, melyek a jószágot hozzáérés vagy hozzádörgölözés alkalmával megsérthetik. Kedveltebb könnyű kezelhetőségük miatt a tolóajtók, hátrányuk azonban, hogy nem zárnak elég jól és drágák. Ami az ajtók méreteit illeti, jó, ha lehetőleg szélesek, mert a jószág rendszeren tülekedve igyekszik az istállóba jutni, s keskeny ajtónál könnyen megsérülhet. Szarvasmarhák és lovak részére az egyszárnyú ajtók legalább 130 cm. szélességgel és 220 cm. magassággal kell hogy birjanak. Ugyanezen magasság szükséges a ca. 3 méter széles kettős istállóajtókhoz is.

Hogyan készítsünk éretlen szőlőből ecetet? A szőlőszemeket kiperéseljük vagy még jobb, ha előzőleg összetörjük, először szitán, azután durva zsákvásznán áttörjük; azt a levét egy órahosszat főzzük, miközben gyakran lehabozzuk, ha kihül, üvegekbe töltjük és napon vagy meleg helyen erjedni hagyjuk. Az ecetet tiszta üvegekbe húzzuk le és erősen bedugaszolva pincében tartjuk használatig. Így lehet az olyan szőlőt felhasználni, mely nem érett be.

MULATTATÓ

Ferenc válakozik.

Irta: Cserzy Mihály.

Széles szíkes út vezet a tanyák közé. Az út mentén két oldalról jókora árok húzódik, melynek túlsó partja vadakáccal van benöve, azontúl pedig kukoricatáblákat zörget a bujkáló szellő. Az árok így nyárderékon fűves és paréj nő magasra benne, továbbá itt-amott fodorménta, amelynek szaga estefelé érzik inkább és napközben ő is meghúzódik a sok poros giz-gaz között. Az árok igen jó televény, mivelhogy ezen a tájon néha tavaszidején megáradnak e vadvizek és kisebb-nagyobb tócsákat képezvén a földeken, lassú eredéssel ide folynak le. Ezért is terem olyan buján benne a sok hasznavehetetlen növény. Valamikor országút volt ez a kocsitú itten és vásározó kocsik jártak rajta egyik városból a másikba, nem egyszer kísértvén meg őket fényes nappal a szegénylegények csatangoló bandája. Ezek ma már kipusztultak tökéletesen. Bátran, minden aggodalom nélkül közlekedhetnek nemcsak a vásárt látogató iparosok, hanem a pusztakézzel járó magányos emberek is. Nincs mitől tartani. A kultúra benépesítette az egész vidéket s az okszerűen művelt szőlők között díszes nyaralók kacérkodnak. Bennök a városi láрма elől menekült emberek laknak és oly nyugodtan érzik magukat, akárcsak odabenn az emelletes nyaralókban.

Az úttól jobbra erdő sötétlik. Dús lombjai messzire elzúgnak és a fák közül reggelenkint rigófütty zengibe a tájat. Ez is vadon volt régen. A sarkán csárda-épület roskadozott soká és pompás búvóhelyet adott a menekülteknek. A lapályban fehérlő szíkes tó szélén pedig a sás és nád között ezernyi szárnyas tanyázott. Szép, romantikus világ volt itt akkoriban, az őstermesztet zománcával befödve minden, azonban jött egy fuvallat, az emberek terjeszkedési vágya s a csárda helyébe hosszú korcsmaépület keletkezett tizenöt-husz vendégszobával, a tavat kitisztították a sástól, piócáktól és csigáktól és átadták fürdőzni a gyógyvízre szoruló embereknek. Azóta más világ, más élet és hangulat uralkodik erre. Kocsikkal rándulnak ki a pihenést kereső városi népek, ételt és italt hozván magukkal, amit a vízben való lubickolás után jókedvvel fogyasztanak el a fák alatt a magasra nőtt szagos fű között. Sőt gyalogszerrel is elkövetkeznek ide némelyek, akik a három-négyórás járás fáradalmát föl se veszik még. Boldog emberek ezek; ha irigység élne a lelkünkben, valóban megirigyelhetnénk őket.

A nagy vakáció évadján, mikor fölkerelkedik az emberekben a vándorlási kedv és megy ki erre, ki amarra, egyik idegen tájra, sósvízű tenger mellé, másik a fenyvesek bódító illatát keresve, majd meg a kisebb igényűek a gyümölcsös, szőlős tanyák közé, a fehér és száraz homokföldön várva a pihenést: rendszerint hazakerül a mi örökifjú, bohém kapitány urunk is. A kapitány úr erről a vidékről való ember. Itt szívta magába az igaz, magyar poézist, a ragyogó tiszta költészetet, mely kíséri mindenüvé, ahová csak elhívja a legszentebb kötelesség, a szolgálat. Egyszer egy évben

mégis visszavágyik a lelke erre a napsugaras, termő vidékre. Visszajön fölkeresni a régi emlékeket, megerősíteni a régi barátságot, mert hejh, nem kis dolog idegen tájon, idegen emberek között, idegenül élni... Az első nap ilyenkor kimegy a temetőbe, megnézni az új sírokat. Kik hagyták ott a várost, a lármás, kötekedő életet felváltván az örökös küzdelmet az örökös nyugalommal. Az akácfa alatt pedig minden évben szaporodnak a keresztek. Újak, szépek, melyeket néhanapján megöntöznek a könnyek is. A régi, öreg keresztek már nem síratják meg az emberek. Kár is lenne. Az ember olyan, mint a virág, addig ér valamit, amíg a tőn van, azután legfőleg az emléke kísért csak.

Azután fölkeresi benn a városban is, meg idekint is, az ismerősöket. Mert a tanyán is élnek állandóan olyanok, akik fölntartják az érintkezést a külvilággal és valósággal boldogok, ha elvétve úri vendéget üdvözöl-

Kincstári telepkezelői lak Facseten.

hetnek. Es ő is boldog, ha egy pár igaz magyar kezét meleg szeretettel megszoríthat.

Olyan az alföldi tanyavilág, mint a csurgatott méz. Nemcsak szép, de bája, édessége is van neki. A mézet sem való üvegen át élvezni, bele kell abba kóstolni, hogy az igazi értékét megtudjuk. Vonaton, kocsin járva az illatos, szabadtermészetet csak nagy részletekben tekinthetjük át és meg se közelítjük mindazt, amit nyújt. Ezért jár a mi ritka vendégünk az apostolok lovain, ha egyszer egy esztendőben közénk kerül. Elindul gyalogszerrel és megy a hajnali szelid napsütésen, mint akit ismeretlen édes hangok csalogatnak messziről. Megy beljebb az előtte ismerős és mégis ismeretlen vidéken, ahol minden évben újabb változásokat lát a szem. Más színeket, más virágokat és más elhelyezkedést. Új tavasz új változásokat teremt. Itt a kőkeresztnél tavaly még hímes mező zöldelt és csorda legelészett a nagy térségen, ma már fel van törve a legelő, pénz kellett a városnak és az ősi tájat fényes ekevas hasogatta föl termésre. Milyen nyugalmas volt itt néhanapján leheveredni és nézni az égen szaladó báránnyelűket. Emitt szintén más arculatot nyert a táj. A krumpliföldön új-ültetési szőlőlevelekkel kacérkodik

a szél. Egy-két év múlva, ha termőre kerülnek a tőkék, házat is építenek valamelyik dombos részére és ott, ahol eddig messze ellátott a szem a cifra levelű burgonyabokrok fölött, szőlőerdő takarja el előttünk a kilátást. És így tovább... Csak egyes dolgok emlékeztetnek a régi állapotra. Egy-egy rezgő-nyárfa az öreg tanya szélében, vagy a kávas-kút az út mentén, amelynek sudarfája évről-évre barnább és kopottabb lesz, akárcsak mi magunk.

És im', egyszer csak azon kapja magát, hogy a széles szíkes úton jár, amelynek kiszáradt árkat benötte a lapu és a paréj, és a magas karsu jegenyenyárfa is kiinteget hozzá távol a tanyából, az alacsony gyümölcsfák közül. Olyan ez a nyárfa itt, mint egy felkiáltójel. Csak éppen, hogy nem beszél és nem mondja: hó, megállj, itt vagyunk, erre kanyarodj be a keskeny csapáson. Sok ilyen ismerős jel van idekint a tanya világban. Nagy, terebélyes diófák, melynek ága kihajlik az útra és a törzsét két ember karjával lehet csak átölelni, továbbá nyárfa, melynek fehérkérgeű fájába átszúrt szív van bicskahegygyel vágva. Ki tudja micsoda lelki viharok emlékét őrzik ezek a rég összeforrt jelek. Közben emberek is mennek el mellette, ki kocsin, ki gyalogosan, amelyik köszön, azt észreveszi, a másik elhaladhat mellette most, hiszen minden gondolatát és érzését leköti az, amit lát. Nem sokan háborgatják az élvezetben, mert a paraszt is úrnak kezdi manapság magát érezni és elszokik a köszönéstől. Legfőleg gondolatban ütődhetnek meg: mit kereshet itt ez az idegen jelvényes kapitány.

A kocsinjáró emberek közül később megszólít egyet. Lassan, csak éppen, hogy lépve megy a ló, hát nem tartóztatja vissza a haladásában:

— Atyafi, messze van-e még a Kuthy doktor?

A paraszt az ostorával mutat előre.

— Amott a nagy nyárfánál. Van még egy félórás-járás.

— Kend is arra megy?

— Azon túl egy kicsit.

— Talán szomszédja?

— Odébb lakunk egy közzel.

— Ösmeri a doktort?

— Hogyne — mosolyog az ember. — Ki ne ösmerné... Olyan barátságos ember nem sok van ezen a környéken.

— Jó ember?

— Embernek is, orvosnak is jó... Elmén az a beteghez, ha hívják, még éjszaka is.

— Hát a Bokor-tanya messze van-e?

— Az sincs közel. Ott van az orvosé mellett... Talán oda igyekszik?

— Oda iparkodnék, de csak lassan mehet az ember ebben a nagy homokban.

— Pedig odáig már homok lesz mindenütt... Tudja, nagy ez a szárazság nagyon, azért áradt föl így a homok.

— Erre is szárazság járt?

— Szörnyű szárazság... Meg se tudnám hamarosan mondani, hogy mikor kaptunk esőt.

— Pedig kellene, ugy-e?

— De még mennyire... Nézze már sodrosodik a kukorica levele. Krumpli meg egy csöpp se lesz.

— Ez itt a Császár Tutyi tanyája, ugy-e?

— Az ám, az...

— Ez meg a Bárkányi Ferkóé, — jegyzi meg később a kapitány, amint elhaladnak egy darabon.

— Az a... — feleli meglepődve a paraszt.

— Hát az öreg Kisguczi Ádám él-e még a kendtek közibe?

— Él az... Pedig már nagyon öreg.

Erre már kiveszi a pipát is a szájából a lovat hajtó ember és megnézi körülményesebben a kapitányt. Szép, daliás ember, ösmerős is az arca (hogyne volna, minden jó magyar arc ösmerős), de nem tud hozzá vélekedni. Ő is szolgált három évig a Fejérváry ezredében, de ilyen állású tiszt akkoriban nem volt a regimentben. Azután meg a paroli is idegen, ki lehet hát, gondolkozik. Így tűnődik a paraszton maga a kapitány is. Milyen változás egy-két esztendő alatt az embereken. Valamikor, nem is olyan régen, nagy tisztelettel süvegelte meg a legkisebb gyerek is az idegent, ha úr volt; a tanyaközön pedig kész volt fölkinálni az ülést a kocsin azonnal, ha megtudta, hogy egy jó félóránnyira van az útja. No, hiába, elrontották a parasztot tökéletesen... Telehazudták a fejét, elcsavarták a lelkét. Csak az öregjeiben van még némi tisztességtudás. Ki is pusztulnak a régi tradíciók és itt lesz egy megfélemlített tábor, tele gonoszszaggal és sötét érzelmekkel. Az ilyen poéta-lelkű embernek kétszeresen fáj látni ezt a pusztulást. Mennyi bizalmat, szeretetet ől ki és hamvat töröl le az emberben az ilyen kiábrándulás. Egy egész sornak az értéke száll alább lassanként.

Némi tűnődés és gondolkodás után fölkerül ismét az ember szava:

— Tán messziről jön az úr?

— A városból.

— Úgy!... Ott pedig nincsenek ilyen parolisok.

— Hogy tudja?

— Tudom.

— Talán maga is volt katona?

— Voltam három esztendeig. Pucerja voltam az Ortmájer kapitány úrnak.

— Akkor tudnia kell, hogy melyik ezred parolija ez.

A paraszt maga is elmosolyodik, úgy felel:

— Dehogyan tudom. Nem jártam én ott se az oskolába.

— Nem-e... Hogy hívják magát?

— Engem!... — akad meg a kérdésen a paraszt és meglátszott a zavarán, hogy nagy feladat neki most a válaszadás.

— Kaminár vagy Börcsök?

— Egyik se.

— Hanem.

— Bárkányi Ferenc az igaz nevem.

— Bárkányi Ferenc, — ismétli vontatottan a kapitány.

— Hát a feleségét, hogy hívják?

A kérdésre felhúzódik az ember felső ajkszéle a pipáról és úgy néz a kérdezőre. Kedélyesnek tűnik neki a kérdés. Mi köze egy idegen kapitánynak a felesége nevéhez. Vagy pláne a feleségéhez. No, mégis megmondja:

— Annak meg Csamangó Julcsa a neve.

És laposat pislant hozzá: ne, ha tudni akarod... Azonban hát nem így áll a dolog. A régi reminiscenciák és nevek sokkal élénkebben és tartósabban élnek annak az emlékében, akit a lelke valamely tájhoz fűz érzésben. Ő is ismeri valamennyire a Bárkányiakat, hiszen jeles familia és úgy rémlik most, hogy ez az ember füllent. A Bárkányi Ferenc nem Csamangó Julcsa fejét kötötte be, hanem a Kopasz Viktorét. A Viktor híres leány volt ezen a tájon és feltűnő szépség. Valamikor sokat hallott róla, ha így nyári szünidőben kikerült oda, ahová most megy. Bor és pipafüst mellett sok minden letárgyalódik a férfiak között. Különösen asszonynepről. Pompás anyag ez, óra számára elmulattatja az embereket. Ami természetes is. Szép asszony és jó bor mindig mozgatja volt az eseményeknek.

Rápattant a feleletre kis idő múlva a kapitány:

— Nem igaz atyafi, mert a kend felesége Kopasz

Képek a magyar telepes községekből.

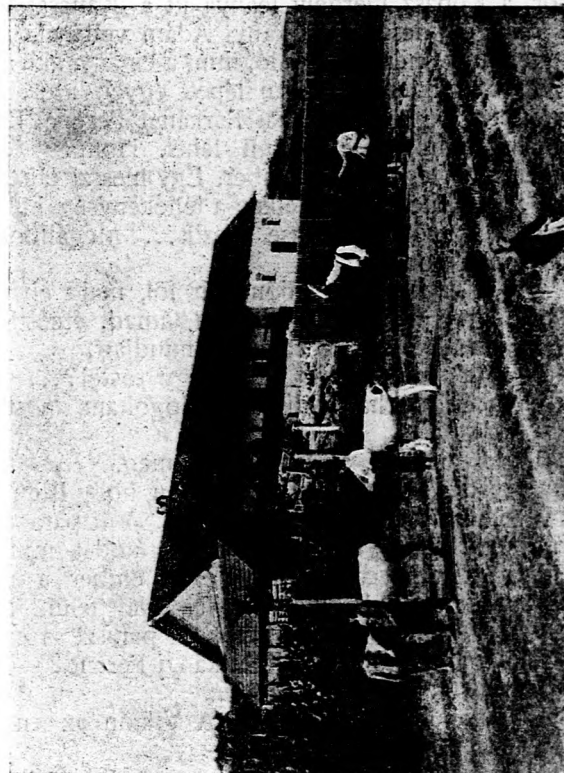
Szalmafónás tanítása a nagysármási állami elemi iskolában.

Martinek Benő bálicsi telepes udvara.

Az alsó-detrehemi telepesek csépelnek.

Mattuszka Bálint szélesmezői telepes tanyája.

Viktor, a Kopasz Gergely leánya itt a Kancsal-közön, a Csamangó Julcsát a Bárkányi Ádám vette el.

Ezideig úgy ment az egy ló, mint a cigány, akit akasztani vittek, minden félórán lépett egyet, azért mégis megrántotta a gyepplüszárakat Bárkányi Ferenc. Ebadta dolga, hát ez már megint mi lehet. Honnan ösmeri az ő feleségét egy katonáember. Egy messzi tájról jött idegen... Es átsapott a lelkén a féltékenység hulláma, hátha!... Az ördög sohse alszik... Megállította a lovat és azt mondta:

— Ejnye kapitány úr üljön már föl, majd elviszem.

— És csillogott a szeme a hirtelen támadt érzéstől.

— Sohse ülök én, itt vagyunk mindjárt.

— Nem a', még odébb van. Vagy röstel?...

— Nem én, de ha eddig elgyalogoltam, most már elmegyek.

— Üljön már föl, az Isten áldja meg.

Annyi esdés volt ebben a kérdésben, hogy Isten ellen való véték lett volna nem teljesíteni. A tízparancsolat is arra tanít, hogy szeresd a felebarátodat, mint önmagadat. Miért ne csendesítené el az ember a másik lelkét, ha akaratlanul felkorbácsolta. Hát felült. Nincs ebben egyébként semmi különös. A paraszt is ember.

— Hát igazat mondtam-e Bárkányi Ferenc? — folytatták azután a beszédet a kocsin.

— Igazat... Úgy van úgy... A Viktor az én feleségem, nem a Julcsa.

— No.

— Dehát most már azt mondja meg, honnan tudja ezt a kapitány úr?

— Honnan?...

— Ösmeri az én asszonyomat?

— Dehogy ösmerem, sohse láttam.

— Igaz!? — mondta némi kétkedéssel Ferenc, ám azért már kezdett csitulni a lelke.

— Hogyne volna igaz, de azért mégis tudom, mert évenként megfordulok itt ezen a tájékon és jóformán minden valamirevaló gazdát ismerek. A maga anyósa ugy-e Vetró-lány?

— Az.

— No lássa.. Annak a testvérbátyja Vetró Lőrinc, aki futós lovakat tart.

— Igaz.

— A Lőrincnek van egy öcsce, itt a pántlikás-dülőben szélmalma van...

Most már földerült az arca a parasztnak. Eloszlott a lelkéről a gyanu, mint a füst, ha szél támad. Szinte megkönnyebbülve felelt a beszédre:

— Sohse láttam erre a kapitány urat.

Hanem most már eljutottak a nagy nyárfához. Bárkányinak nem volt mondanivalója, az ostornyéllal mutatott a tanyai orvos háza felé. A kapitánynak ellenben volt még egy kérdése:

— Itt vagyunk? — kezdte.

— Itt.

— Hát köszönöm a barátságot.

— Nincs mit, szívesen.

— Azt azonban még megmondja, Ferenc, hogy miért titkolta kend el az asszony nevét?

Bárkányi vidáman felrántotta a jobb vállát.

— Megmondhatom.

— Miért, no?

— Tudja, kapitány úr, most széthúzásban vagyunk az asszonynyal, valamin összezördültünk, aztán hazament az anyjához. Mikor válakozásban van az embőr, nem igen szereti még a nevit se kimondani az asszonynak.

Azzal végigcsapott a ló hátán az ötkoronás befont nyelvű ostorral.

APRÓSÁGOK.

Temetőben.

Alkonybíbor. — Sötétlő cipruságon

A nyugvó nap mosolygó fénye reszked,

Valaki jön. — Mély gyászban. Haloványan.

— És csak néz, néz egy ledőlt keresztet.

— Sötét az éj. — Csupán a hold világít.

Csalogány szól a bokrok rejtekében.

Éjfél ütött. — Susogás. — Jó a másik...

S átöleli halványan, hófehéren.

Horváth Akos.

Hamis drágakő. A hamis drágakő előállításánál három tényező játszik nagy szerepet: az olvasztás (ez azonban minden gyárnak féltve őrzött titka), továbbá a formálás és végül a csiszolás. A nyers alkotórészek összekeverése után a keveréket erre a célra alkalmas téglékben megolvastják. Ez az üvegpép a közönséges üveg pépjétől nagyobbfokú szilárdsága és sűrűsége által különbözik. A nyersanyagok minősége, különösen a kvarcé, rendkívül fontos. Rendesen a hegyikristály megörölt porát használják, mely a kereskedésben elsőrendű kvarcisztt néven ismeretes. A mesterséges drágakő alapkompozícióját az úgynevezett strassz teszi, mely hegyikristály, minium, égetett bórax, salétrom, fehér arzen és üvegpör összeolvasztása útján jön létre. Ezt a strasszt a szerint, hogy milyen drágakövet akarunk előállítani, megfelelő fénoxiddal festik meg. Így például az aranytopáz tűzét az urán-oxid adja, a turmalin zöldeskék színét kobalt-karbonát segítségével idézik elő, a zafírt kobalt-karbonát és rézkarbonát keverékével, a smaragdöt réz- és vas-oxiddal, a rubint antimonittal festik meg. Tizenhét-huszonöt órai egyenletes hevítés után az olvasztás megtörtént. Ezután a formálás következik, melyet külön műhelyben végeznek. Az üvegdarabokat itt fehér izzásig hevítik, formáló-fogóval a kívánt alakra gyúrják, azután cserépfazekakban lassan lehűtik. E művelet után a durva drágakő a csiszoló-műhelybe kerül, ahol homokkő és vaskorong segítségével megcsiszolják. Az utolsó csiszolás fa- vagy önkoronggal történik, melyekre vasoxidot vagy ónoxidot hintenek.

Műkedvelő csavargó. Párisban a minap éjjel Szent Germain mellett razziát tartottak a csendőrök és az erdőhöz közel egy kunyhóban négy csavargót találtak, akik röszetűz mellett vígan pezsgöztek. A zsandárok le akarták tartóztatni a különös társaságot, mert igen gyanúsak tartották; de az egyik csavargó előszedte papirosait és bebizonyította, hogy vagyonos ember. Azelőtt kereskedő volt Orleánsban és rendezett viszonyok között élt. Valami szerelmi affér azonban arra készítette, hogy minden ingó-bingóját eladja és bekóborolja a világot. Így lett csavargó. Már húsz éve járja az országokat, ez idő alatt sohsem aludt ágyban, az éjjeleket mindig szabad ég alatt töltötte vagy istállóban. Erősen bizonyította a csendőröknek, hogy kitünően érzi magát különös életmódja mellett és eltökélt szándéka, hogy élete végéig csavargó marad.

Egy különös halfogás. Ritka szép 2½ kilós czoompót fogott egy horgászó a napokban Bécs mellett a Duna régi ágában és pedig különösen érdekes körülmények között. Az illető igen finom, gilisztákkal csalizot sügérhorgot vetett a vízbe s türellemmel nézte,

a mint a kis sügerek a tollszárbuktatót egyre a víz alá billentették s aztán a csalit ismét elbocsátották; valószínűleg a gilisztáknak legnagyobb részét már lerágcsálták a horogról. A horgászó lassan felhúzta a zsineget, hogy megnéze a csalit s ezzel a csalit gyorsan a felső vízrétegekbe rántotta fel, de ez alkalommal oly erős ellenállást tapasztalt, hogy abbahagyta s megint elbocsátotta a zsineget. Ez most ismét alászállt a vízfenékre, a miből következtetni lehetett, hogy jókora hal akadt rajta. A hal azonban nem engedte magát kifárasztani, bármily óvatosan próbálkozott vele a horgászó. Végre sikerült neki a halat sekélyesebb, iszapos vízbe terelni s felhasználva a víz zavarosságát, szerencsésen partra vonni. A hal nem a száján akadt volt fenn, hanem a horog bőrébe, ép a hasuszonya alatt fúródott be, a mi pedig a hal ángolnászzerű síma teste mellett valóban nem mindennapi eset.

Az almabor készítés megismertetése s ezzel az alma- és körtetermés értékesítésének előmozdítása céljából évente azon vidékekre, ahol az alma- vagy körtermés bő volt és egyébként jól nem értékesíthető, a földművelésügyi miniszter almasajtókat és cidermalmokat ad kölcsön. Hasonlóképpen ad kölcsön a gyümölcs-pálinka készítésének előállítására kitűnő, főleg pedig Krizsnics—Györy-féle javított szeszpároló készülékeket. Az almabor-sajtókért és szeszpároló készülékekért 1 koronás bélyeggel ellátott kérvénnyel kell a vármegye alispánja útján a földművelésügyi miniszterhez folyamodni.

KÉPEINKHEZ.

Képek a magyar telepes községekből. A magyar országgyűlés több ízben jelentékeny összegeket szavazott már meg állami telepítések céljaira. A telepítések célja a magyar faj megerősítése és a nemzetiségek lakta vidékek lakosságának magyarosítása. Célul tűzte ki a kormány azt is, hogy telepítésekkel a nép földéhségét csillapítsa s egyes vidékek népsűrűségét ritkítsa. Mai lapunkban a magyar telepes községekből mutatunk be szép képeket. Ezek a képek azt igazolják, hogy a magyar telepesek kiválóan jól gazdálkodnak, gondozzák állataikat, házuk tájékán hiányt nem találhat az ember, mert a tisztaság, a rend és munkaszeretettől vannak áthatva ami magyar telepesein.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. július 22.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1'28—1'40 K., helybeli borjúhús 0'70—0'80 K., sertéshús 1'50—1'55 K., szalonna füstölt 1'25—1'42 K., szalonna, olvasztani való 1'20—1'24 K., háj 1'44—1'50 K., sertéssír 1'44—1'50 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1'—1'40 K., hazai sonka 1'80—2'20 K. szalámi 3'10—4'20 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1'60—2'40 K., sütni való csirke 2'40—3'20 K., kacsá, hizott 5'50—6'10 K., lud. hizott 14—20— K., pulyka, hizott ———— K. páronkint. Vágott hizott liba 1'50—1'60 K., vágott hizott kappan, kacsá és pulyka 1'30—1'60 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 23'—23'05 K. Rózsa 20.— K-tól 19'20 K-ig. Árpa 15'— K-tól — K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16'70—17'— K. Tengeri 14'50—'— K. **Teavaj:** (centrifugált) 2'20—5'40 K., főzővaj 1'30—1'50 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 14—28 fillér.

Tojás: bácskai 76 —80— K., erdélyi apróbb áru ——— K. ládánként (1440 drb). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 4'00—6'— K., rózsás új 5'—6'20 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm. ként.

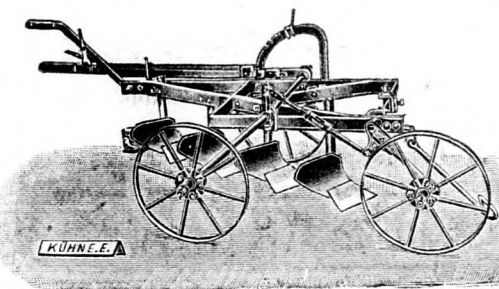
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	36'60	36'20	35'40	34'60	34'20	33'80	27'60	20'40

Takarmányvásár. Réti széna 7'80—8'60 muhar 7'24—8'80 zsup-szalma 6'00—6'60, alomszalma 5'20—5'30.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
zsitvabesenyői Rubinek Gyula,
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

A „Független Ujság”-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

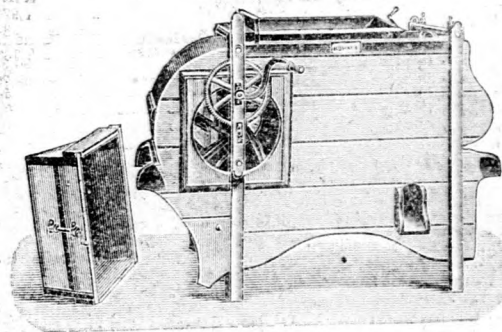
„KÜHNE” mezőgazd. gépgyár r.-t. **MOSONBAN.**

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57a. szám.

Ajánlja leg-
jobb kivitelű járgányos cséplőkészleteit,

gabonatisztító rostákat stb.

**TARLÓHÁNTÁSRA:
TÁRCSÁS BORONÁKAT,
rugós, fogas boronákat,
Három- és
négyvasu EKÉKET!**

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdvevényben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuárverések
Nádor-utca 12. sz.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézete
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetnek.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával	Biztosítási alap:	Alapítványok a kormány hozzájárulásával
Tartalékok	Összesen	1.970.340. — kor.
		64.780.16 kor.
		2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg	90.349. — kor.
1902. évi fölösleg	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg	78.438.28 kor.
1905. évi fölösleg	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	89.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerinti.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéseleget 61 úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéseleget közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselőik közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2:80 K.

Az udvari istállóban, továbbá a nagyobb katonai és civilistállóban 40 év óta használatos mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, ingyuladfsoknál stb. Trainingben nélkülözhetetlen.

Kwizda-féle Restitutions-fluid

Czimke és csomagolás védve; valódi csak az itt látható védjeggyel.

Főraktár:

TÖRÖK JÓZSEF gyógy-szertára BUDAPEST, Király-utca 2. Andrássy-ut 26.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ban megjelent

képek lemezeit

(kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a

„FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatala,
BUDAPEST, IX. ker., Üllői-út 25. sz.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1908. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legtekéletesebb fölözögépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.